

9. U stalni skupštinski odbor odabirat će se po pet članova od svakoga na skupštini zastupanoga slevenskog plemena, a kod izbora pojedinih članova pazit će se na to, da ih barem po trojica budu u središtvu duševnoga rada — glavnom gradu — dotičnoga plemena.

10. Stalni skupštinski odbor izabrat će si s mjesta svoga zajedničkoga predsjednika i podpredsjednika, i sastoji se iz toliko pojedinih odsjeka, koliko je plemena u njem zastupano. Odsjeci takodjer biraju sebi svoje starešine, nu jednoga od one trojice, što se u glavnih gradovih nalaze. Častnici odborni i odsjecci obnašat će svoju čast do druge skupštine. Ako bi koji član oebora umro ili izstupio, popunjuje se do buduće skupštine dotični odsjek sâm, pozvavši dogovorno medju sobom u svoje kolo sposobnoga i zaslužnoga kojega pedagoga.

11. Stalni skupštinski odbor, kojega se maticom smatra onaj odsjek, u kojem se nalazi predsjednik celoga odbora, stajati će u stalnom pismenom savezu sa svimi svojimi odsjeci a sastati će se po mogućnosti svake godine barem jedan puta a mjestu k tomu za njegov najsgodnijem.

12. Prva skupština slavenskih pedagoga bit će u Beču god. 1873. za vrieme velikih školskih praznika.

(Konec prih.)

Šolsko obzorje.

Iz Lesec na Gorenškem. K grozovitemu umoru brezniskega učitelja Jan. Medje dostavljamo sedaj še le žalostno vest, da se je izvedelo, da sta bila grozovita ubijavca tega učitelja sama dva nekdanja njegova učenca! Na tanko se je zvedelo, da je tega strahovitega umora kriva bila neka pipa (fajfa), ki jo je ranjki učitelj enemu teh dveh fantalinov vzel, ko sta še v šolo hodila. Iz starega sovraštva napadla sta po noči učitelja, ki je šel po svojih opraviilih domú, ter sta ga neusmiljeno tepla — in potem, kakor sta neki rekla, ker sta ga že toliko uničila, sta ga nazadnje še popolnoma ubila. Pri raztelesovanji se je videlo, da sta ga zadej v glavo petkrat zabodla, herbet mu ves razbila, desno roko dvakrat zlomila in po perstih vso zrezala, na desni strani na persih mu štiri rebra zlomila. Ali ni bi bila to mučeniška smert? Dobili so ga 26. preteč. m. zjutraj blizo vasi Moste pri neki železniski čuvajnici mertvega — zaklanega. 28. preteč. m. so ga na Breznici pokopali preč. g. fajm. Lovro Pintar. Pri tem žalostnem pogrebu je bilo deset učiteljev, štirje duhovni in množica ljudi od blizo in daleč. Zapeli smo mu predgrobnico in nagrobnico, mu voščili boljše življenje, ter smo se razšli zamišljeni premišljevaje resnico, da »nehvaležnost je plača tega sveta« in prevdarjaje čute in nagnjenja današnje razuzdane mladine.

Iz Ljubljane. 25. septembra t. l. bil je občni zbor društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem. Nazočil je bilo do 20 društvenikov. Društveni predsednik gosp. prošt dr. Jarec nagovori društvo, ter razklada društveno delavnost v preteklem letu. Potem poroča blagajnik gosp. Putrč o denarstvenih razmerah. Iz tega poročila zvemo, da ima društvo v gotovini 300 gold. in v zaveznicah 28.150 gold., katere so shranjene v ljubljanski hranilnici. — Raznih prihodkov letnine, vstopnine in obresti od zaveznic je bilo

1786 gold. stroškov za podporo vdov in sirot, za nakupovanje zaveznic pa 1766 gold. Nazoči udje so dobili v roko tudi tiskan sklep računa.

Iz tajnikovega sporočila posnamemo tole: Društvenikov je 87, med letom je pristopil 1 ud, dva učitelja sta svoj dolg poplačala, med temi tudi meseca avgusta umerli Matej Kuček. Umerli so 3 udje. Pokojnino so dobivale 3 vdove, podpornino 12 sirot.

Na dolgu je 244 gold. — Dolg je štet še za l. 1870., dalje nazaj se ni segalo. Kdor se ni oglasil, in naznanil, da hoče plačati, je molče izstopil. V 3 odborovih sejah so se obravnavale društvene razmere. Sklepaje svoje poročilo pristavlja tajnik: Naše geslo naj bode »Pomagaj si sam, ne zaupaj toliko na tujo pomoč, kakor na lastno marljivost«. V tem smislu govori tudi gosp. predsednik, ter pravi, da bodo učitelji po novi postavi sicer dobivali penzije, pa kako dobro bode došla tudi pomoč, katero društvo daje svojim udom.

Društveni blagajnik potem prebere pismo vdove Smrekarjeve, katera podpore prosi. Ko vplačevalna knjižica pové, da je Smrekar zadnji denar odrajtal za l. 1867., vname se precej živa debata, a poslednjič se sklene, stroga držati se §. 5. društvenih pravil. Nazoči učitelji, sami družinski očetje in namestjeni na pičlih službah, so povdarjali, da vsak, ako mu je resnična volja, toliko more, da plača letnino, in da veliko učiteljev iz malomarnosti, nekaj pa iz napačnega ponosa noče pristopiti društvu; tedaj bi ne bilo prav, da bi se iz društvenega premoženja podpirali taki, ki sami ne hoté skrbeti za svojo in svojih korist.

Potem je volitev predsednika, blagajnika in odbora. Volijo se vsi poprejšnji odborniki, in tudi gosp. blagajnik vda se željam in prošnji društvenikov, ker že hoče še 1 leto denarne zadeve oskrbovati. Za pregledovanje računov se volijo g. g. Sajè, Stanonik in Zarnik iz Kroke.

Društvo se zahvaljuje predsedniku in blagajniku za njuni trud in prizadevanje v povzdigo tega prekoristnega društva; a nam se pred vsem čudno zdi, da se učitelji tako malo vdeležujejo tega prekoristnega društva. Od poslednjega le en izgled: Gosp. J., ki je umerl mesca novembra t. l., je plačal vsega skupaj vstopnine in letnine 80 gl., in že dosihmal je njegova vdova za se in za otroke dobila 145 gl. — Toliko o tem sedaj. Kjer števila govoré, ni treba več besedi.

— Pravila društva »Narodna šola« je vlada poterdila, in društvo že deluje. Začasni osnovalni odbor t. j. gg. dr. Razlag, dr. Vošnjak, A. Praprotnik, Fel. Stegnar, Iv. Tomšič in M. Močnik bodo do prvega občnega zbora opravljali vsa društvena opravila in skerbili, da se društvo na korist naših ljudskih šol dobro vkorenini in po vsem Slovenskem zelo zelo razširi. Razposlala se bodo povabila k pristopu v to koristno društvo in naprosili se tudi poverjeniki, kateri bodo tudi zverho tega društva podpirali, t. j. nabirali ude in doneske in sploh storili vse, kar bi bilo v prid »Narodne šole« in s to v blagor ljudske izomike. Dela je mnogo mnogo — tedaj tudi tukaj kakor povsod, velja vodilo: »v združbi je moč«. Vsa dobrovoljna darila za šole naj si bodo v denarjih ali v blagu (knjige, šolsko pripravo, obleko i. t. d.) v društvenem imenu sprejema začasni blagajnik g. M. Močnik v Ljubljani. Vsako naj manje darilce bode se hvaležno sprejelo, vpisalo in naznanilo ter nemudoma po naj boljši poti obrnilo na pospah narodne šole. Toliko za sedaj — v kratkem pride obsirneje naznanilo — pa čemu? sej pravemu domoljubu dosti je že ime društva »Národna šola«.

Darovi za »Národní šola«: Blagorodni gosp. A. Cojz, grajšak poslal je prelepo darilo 100 gold., dr. Razlag dal je 20 gold., g. M. Močnik 5 gld., A. Praprotnik 2 gld., družba učiteljev in šolskih prijateljev »Pred mostom« 5 goldinarjev.

— Deželni zbor je v šolski oddelek izvolil p. n. gg.: Apfaltrerna, Bleiweisa, Costo, Dežmana, Grabrijana, Sveteca in Tomana. Sedaj se v tem oddelku rodi naša nova šolska postava. Pravijo, da je porod težek. Govorili in pisali smo že dovolj o tem. Gospodje, sedaj je čas, da pokazete svoje domoljubje!

— *Slovensko učiteljsko društvo* v Ljubljani bode z novim letom izdalo drugi tečaj »učiteljskega koledarja« in »imenik ljudskih učiteljev na Kranjskem«. Vsem društvnikom se bode ta novi koledar po pošti pošiljal. V ta namen je treba: 1) da društvniki plačajo svojo zaostalo letnino vsaj do novega leta, ker tistim, ki ne bodo letnine za tekoče leto plačali, ne bo se pošiljal koledar. 2) Naprosil sem vse gg. okrajne šolske nadzornike in druge, da bi mi naznanili premembe in sedanji stan ljudskih učiteljev, pa ker se bode o tem tudi še zadnji mesec kaj spremenilo, prosim, da bi mi gg. učitelji sami blagovolili naznaniti svoje premembe. Ob enem tudi naznanjam, da od prvega občnega zbora slovenskih ljudskih učiteljev v Ljubljani opravljam tajnikovo in blagajnikovo službo pri slovenskem učiteljskem društvu, ter vljudno pozivam vse slovenske ljudske učitelje, katerim še mōlji niso snedeli narodne obleke, in če pri svojih pičlih dohodkih kak sold uterpeti morejo, da bi poravnali svoj dolg pri slov. uč. društvu. Kdor bode pa raji pristopil k novemu učiteljskemu društvu k »Krainischen Lehrerverein«, naj pa raji za tega prihrani svoj goldinarček, če mēni, da mu bode tū dajal več obresti, nego pri slovenskem učiteljskem društvu. Pri obeh društvih biti, to bi bilo vendar preveč dobrega; vendar, komur je ljubo, da tako stori, naj mu ne bode oporečeno!

Vsem p. n. gg. dopisnikom, ki so mi drage volje poslali naprošena izvestja, se vljudno zahvaljujem, ter še prosim, da bi mi premembe, ktere koli se še godé, naznanjajo, ker se tudi med tiskom še marsikaj dá popraviti, kar pa ne, pa se bode vvrstilo na zadnjo stran med popravke.

M. Močnik,

tajnik in blagajnik slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani.

— Naš dobro znani pisatelj g. Ljudevit Tomšič, učitelj v Zagrebu, je ravnokar izdal »Početnico hrvatske povjestnice« (za mladež pučkih skolah). Ta knjižica je prav mično in umevno pisana in bode popolno vstrezala za zgodovinski nauk v hrvatskih šolah in sploh služila kot zabavno berilo mladim in odrasčnim. Priporočamo jo tudi Slovencem.

— Prišel je na svetlo naznanjeni list »Slavjan«, časnik slovstven i vzajemen za Slavjane književne i prosvetljene. Vreduje in na svetlo dava ga Matija Majar v Celovcu. Izhajal bode desetkrat v letu po celi poli in veljá po pošti 3 gld. Izhajal pa bode dalje le, če se oglasi dovolj naročnikov, zato se je za sedaj treba pri g. vredniku le oglasiti, denar bode se poslal le takrat, ko bode list zagotovjen.

— Nekteri nemški časopisi med temi posebno ljubljanski »Tagblatt« so mnogo govorili in od vseh strani še sedaj vsakoverstni sum zaganjajo na prvi splošni zbor ljudskih učiteljev v Ljubljani. Naši tovarši in vdeleževalci tega zbora od drugod nas pogosto vprašajo, zakaj vendar pohlevno požiramo vsa taka hudobna obrekovanja in sume, ter se zeló čudijo tem pristranskim in strastnim napadom. Na vse to jim odgovarjamo le to, da naš pedagogični list bi zeló čas in prostor tratil, ko bi se neslano prepiral in z vsem tem pa le prazno slamo mlatil;

vendar ko je »Tagblatt« v št. 243 še celó o našem lepem učiteljskem koncertu zaničljivo govoril in nam vendar nič drugega očitati ni mogel, kakor to, da smo ga napravili slovenski učitelji, je odboru slov. uč. društva temu lažnjivemu sporočevalcu odgovoril v »Laib. Zeitg.« 29. preteč. m. in posebno potegnil se za nedotakljivo čast našega verlega sonda in godbinega vodja g. A. Nedved-a, kateri je že dvakrat tako nevtrudeno delal in krasno vodil naši učiteljski besedi.

Razpis učiteljskih služeb na Kranjskem. Razpisuje se nadučiteljeva in orglarjeva služba v dvorazredni ljudski soli v Cirknici z letnimi dohodki 600 gold., ktere bode učitelj v mesečnih obrokih dobival. Prosilci naj svoje prošnje do 16. t. m. vložijo pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Planini.

Izpraznjena je učiteljeva služba na Planini (Stockendorf) z letnimi dohodki od srenje z 153 gl. 30 kr. in z doneskom iz normalnega šolskega zaklada 150 gl., skupaj 303 gl. 30 kr. Prosilci naj svoje prošnje po postavnem potu oddajajo pri okrajnem šolskem svetu v Černomlji.

Razpisana je učiteljeva in orglarjeva služba na Breznici na Gorenskem z 260 gold. letnega plačila. Čas za zglaševanje pri okrajnem šolskem svetu v Radolici je do konec t. m.

Razpisana je učiteljeva in orglarjeva služba v enorazredni ljudski soli v Strugah (Strug) s 300 gl. letnega plačila. Prošnje naj se oddajajo pri okrajnem šolskem svetu v Kočevji do 15. dec. t. l.

Razpis učiteljskih služeb na Štajerskem. V dvorazredni ljudski soli pri sv. Križi blizu Ljutomera na Štajerskem razpisana je podučiteljeva služba z letno plačo 240 gold. in s stanovanjem.

Prosilci naj svoje prošnje z dokazi, da znajo slovenski in nemški jezik, oddajajo naj dalje do 30. t. m. pri okrajnem šolskem svetu v Ljutomeru.

Ravno tú (v Ljutomeru) razpisana je tudi služba učiteljice z letno plačo 450 gl. Prosilke, ktere morajo tudi v slovenskem jeziku v govoru in pisanji popolnoma zmožne biti, naj svoje prošnje do 30. t. m. po postavnem potu vložijo pri krajnem šolskem svetu v Ljutomeru.

Premembe v učiteljskem stanu na Kranjskem. G. Lovro Dovžan, učitelj v Kočevji, gre na Koroško. Na njegovo mesto pride začasno g. France Pápa, bivši podučitelj v II. razr.; g. Janez Dovar postal je podučitelj v II. razr., in v I. razr. pride za podučitelja g. A. Pére, poterj. pripravnik. G. Feliks Stegnar, učitelj IV. razr. v Idriji, pride za učitelja v kaznovalnico na Grad v Ljubljano, g. J. Kalan, učitelj v Zalem logu, gre za učitelja v Orehek; gg. J. Racič, učitelj v Šmartnem pri Kranji in St. Čampa, učitelj v Zaspem, šla sta v Ipavo. G. Janez Schiller, podučitelj v Černomlji, imenovan je učitelj, in na njegovo mesto gre g. Janez Gorjanec, podučitelj v Škofjiloki, v Škofjoloko pa g. Juri Tavčar, uč. v Ljubljani. Gg. Martin Potočnik, učitelj na Trati in Ant. Požar, učitelj v Logatcu, sta za terdno postavljena.

Listnica. G. g. prosilcem za Metelkotovo vstanovo, kterim je zavoljo ne-kolekovane prošnje kazen napovedana, v pojasnilo povemo, da se je vlani pri neki seji dež. šolskega sveta izreklo, da so prošnje za to vstanovo, kakor sploh vse prošnje za vstanove (Stiftungen) postavno brez koleka. »Tov.« je to učiteljem naznanil, da bi jim kak sold prihranil, pa ni vedel, da se ta postava tú tako, drugod drugače tolmači.